

Verschiĝnt maandelijks
Vijftiende jaargang
N u m m e r 6 (168)
J U N I 1948

Vertegenwoordiger in Nederland :
NEDERLANDA ESPERANTO-CENTRO
Huygensstr. 17 B., Rotterdam-W.
Postrekening 514366 van J.C.J. Ham.

Orgaan van de
VLAAMSE ESPERANTISTEN-BOND
POSTBUS 342, BRUSSEL
Postrekening 2321.50 van V. E. B.

LIDGELDEN :
* Leden : 75 fr.
* Steunleden : min. 150 fr.
Inwonende leden : 25 fr.
(* met bondsorgaan)

ABONNEMENTEN :
België : 60 fr.
Nederland : 4 fl.
Ceteraj landoj : 75 bfr.
Proefn. : 5 fr. (1 r.k.)

XIII-a Kongreso Flandra Ligo Esperantista Blankenberge † Jan Masaryk

Pentekoston 1948

Kiu do asertis ke la nombro 13 antaŭdiras malfeliĉon ? La F.L.E.-sekcio Blankenberge spitis la superstiĉon kaj venkis ĉiurilate. Sed ni neniel anticipu nian raporton !

Dum la antaŭkongresa semajno, ni ĉiutage aŭskultis la veter-raporton de la *Ukkel*-a observatorio : ĉu ciklono, ĉu anticiklono estos la pli forta ? Feliĉe, la lasta superis kaj bona vetero estis tial garantiata.

Sabaton, la 15-an de majo ni alvenis en Blankenberge. Forta, afabla knabo atendis nin ĉe la stacidomo, kaj portis la verdan stelon ne nur sur la koro, sed ankaŭ sur la lango. Lia tasko — klarigi la vojon al la akceptejo — ne estis malfacila, sed li ĉiukaze elegante plenumis ĝin, kaj baldaŭ ni staris antaŭ la L.K.K.-anoj, kiuj transdonis al ni la kongresdokumentojn : belan, klaran planon de la urbo, diversajn reklamojn, la kuponaron, la programon, ĉion vere ordan.

Bonvenigoj, salutoj, manpremoj ĉiufanke kaj jen, ĉar la veturado en polva kaj varma vagonaro trudis unue iom da refreŝigo, ni promenis al la hotelo — la sama por ĉiuj kongresanoj — ; ĝi situis proksime al la akceptejo, do nova bona poento por la L.K.K. Poste, mallonga marŝado kaj saluto al la maro.

Alveninte en Blankenberge post la 3-a ni ne povis partopreni la omagon de floroj al la militmortintoj ; ni eksidis ke *Dro F. Couwenberg* gvidis la delegitaron, kiun akompanis la ligaj Prezidanto kaj Sekretario.

joj kiuj kostis, kostas kaj ankoraŭ kostos multan cerbumadon al la neacigebla ĝenerala sekretario, *Sro Goldsmith*. Vigian priskribon la preleganto donis pri la bela ĉirkaŭaĵo de la C.E., kie sciuroj iam ludas sur la fenestrobretoj kaj logas la stenografiistinojn, interrompante sian laboron. Li parolis pri la gazeto, la jarlibro, la komplika kaj gena papersituaĉio en *Anglujo*, pri la petskribo al U.N.O. (envenis jam pli ol 4 milionoj da subskriboj !), pri ĝia historio (I.A.L.A.) Li finis sian katenan prelegon, instigante la F.L.E.-anojn fariĝi aktivaj membroj de U.E.A. Laŭta aplaŭdo de la ĉeestantoj pruvis ke ili atente kaj kun granda interesiĝo sekvis la paroladon.

Post tiu kunveno la interna homo protestis kaj postulis satigon : ni do kolektis novajn fortojn por la interkonatiga baĉo, kiu okazis en « Corso ».

Proksimume je la 9-a h., *Sro Dro Couwenberg*, la Prezidanto de L.K.K., malfermis la kongreson per kelkaj oficialaj vortoj. Kaj jen vicigis la orkestro, kiu tiel sindone intervenis ke, duonhoron poste, verŝajne neniu ne jam almenaŭ unufoje valsis, polkis, stepis, fokstrotis, tangis aŭ swingis ĉirkaŭen. La unua kongresa tago jam longe pasis, kiam la lastaj gedancistoj foriris, retrovis la ripozigajn brakojn de *Morfeo*.

Dimanĉmatene la kongresanoj estis dividitaj : proksimume 60 ĉeestis la katolikan Diverson kun konvinka prediko de *L.P.M. Driessen*, alia grupo vizitis la urbon kaj pluraj sendube ne vekigis, malgraŭ la brilega, arda suno, kiu jam tre frue vokis nin.

gando por la Internacia Lingvo. Li sciligis al la ĉeestantoj ke partoprenas en la Kongreso 123 personoj kaj poste donis la parolvicon al la reprezentantoj de diversaj organizaĵoj.

Unue *S-ano Mason Stuttard* salutis nome de U.E.A. : estas substrekinde ke unufoje post la milito reprezentanto de U.E.A. vizitas nacian kongreson. Due, *S-ano Mooy* salutis nome de la nederlanda unuigo *La Estonta Estas Nia*, la frata organizaĵo najbara. Vicigis sinsekve : *S-ino Roose* (Universala Ligo), *S-ano Ham* (Nederlanda Esperanto-Centro), *S-ano Valckeniers* (Haga Klubo Zamenhof), *S-ano Derckx* (Bergen-op-Zoom), *Dro Holzhaus* (Amsterdam), *S-ano Wolters* (Almelo) kaj la diversaj sekciaj sekciaj delegitoj aŭ reprezentantoj el : *Antwerpen, Blankenberge, Brugge, Brussel, Gent, Mechelen, Oostende, Aalst, Kortrijk, Lokeren, Heist-op-den-Berg, Lier, Roeselaere, Veurne*. Saluttelegramoj envenis de la *Brita Esperanto Asocio, Asocio de Laboristaj Esperantistoj en Nederlando, Centra Dana Esperantista Ligo, S-ano T. Jung*, grupo *Groningen A.L.E.*, la Esperantista Grupo « *La Ankre* » (Charleroi), de *F-ino Doris Fall* (Londono), de *s-ano J. Farmer* (Wight), *s-ro Piot* (Leuven), *s-ro Cortvriendt* (Brussel), *Sro Lodema* (Amsterdam) kaj *Gesroj Jacobs* (Antwerpen). Post tio, la Prezidanto dankis ĉiujn salutintojn kaj donis la parolvicon al la liga Sekretario, *S-ano Gr. Maertens*, por legi la jarraporton, kiu cetere jam aperis en la maja numero de *Flandra Esperantisto*.

Kaj sekvis la kasisto, *S-ano De Keijzer*. El lia raporto evidentigis ke en 1947 F.L.E. nombris 331 pagantajn membrojn kaj ke la gazeto estis dissendataj en kvanto de 650 ekzempleroj. La bilanco montris por la sama jaro 1947 profitan saldon de Fr. 4.194,78 : la financa stato de la ligo estas do kontentiga.

Poste venis la disdonado de la premio al tiuj, kiuj varbis la plej grandan nombron da « Amikoj » de Esperanto. Entute oni varbi 556 amik(in)ojn. La grupan premion akiris sekcio *Brugge* (160), kiam *Mechelen* kaj *Antwerpen* respektive atingis 110 kaj 100. La personajn premiojn meritis *S-anoj Volders* (Antwerpen : 72), *Pintelon* (Blankenberge : 50), *Van Gindertaelen* (Mechelen : 49). La sekcioj promesis superi ĉiujn allajn en la venonta jaro : la vetkurado estos do vigla kaj profitdona.

Ĉe la fino de la mallonga sed interesa kunveno, la Prezidanto proponis rezolucion, kiu celas akiri la enkondukon de Esperanto, provizore ankoraŭ kiel ne deviga fako, en la lernejon. La rezolucio tekstas :

De Vlaamse Esperantisten-Bond, tijdens de jaarzitting van zijn XIII-de Congres te Blankenberge, keurde eensgezind onderstaande motie goed :

Gezien de noodzakelijkheid van een internationale hulptaal zich meer en meer opdringt ;

Gezien de algemene verspreiding van het Esperanto en zijn praktische waarde ;

Zich aansluitend bij de actie der Nederlandse en Oostenrijkse Esperantisten, met het oog op de invoering van het Esperanto als verplicht leervak op de lagere en de middelbare school ;

Verzoekt zijne Excellentie, de Minister van Onderwijs, de studie van het Esperanto, door middel van een omzendbrief, aan zijn leerkrachten aan te bevelen en het inrichten van Esperanto-curssussen in de hand te werken, daar waar een leerkracht-Esperantist werkzaam is, en dit in het kader van de ontspanningsnamiddag.

Post aplaŭda aprobo de la rezolucio, la Prezidanto fermis la kunvenon per kelkaj vortoj.

Okazis je la 13-a la komuna fotografiĝo sur la ŝtuparo de la granda loka preĝejo kaj post tio la komuna tagmanĝo en la bela « *Grand Hotel d'Orange et*

Op 10 Maart overleed in geheimzinnige omstandigheden ingevolge de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije Jan Masaryk, vooraanstaand staatsman, Minister en zoon van T. G. Masaryk « vader » der Tsjecho-Slowakse Republiek.

Jan Masaryk was een warm voorstander van de Wereldtaal-idee. In het Jaarnummer van « Interligilo », het internationale Esperantotijdschrift voor P.T.T.-personeel, schreef hij o.a. nog wat volgt :

« Een gemeenschappelijke taal is nog steeds een eerste vereiste. U ijvert voor Esperanto. Ik verwelkom dit streven en wens U veel succes toe ».

De V.J.H.C. en Esperanto

De Vlaamse Jeugdherbergcentrale (Oudaen, 32, Antwerpen) ondertekende op aanvraag van de V.E.B., het verzoekschrift (Petskribo) aan de U.N.O., en dit met 19.805 aangeslotenen.

TER VERKLARING :

De Universala Esperanto Asocio wenst een verzoekschrift bij de U.N.O. in te dienen van volgende inhoud :

« Ik, ondergetekende,

(titel, adres)

ben van mening dat de oplossing van het vraagstuk der wereldtaal van zeer groot belang is, en dat de Verenigde Naties dit bij hoogdringendheid, ernstig in overweging zouden moeten nemen.

Ik ben van mening dat een wereldtaal, die de nationale talen niet zal verdringen, maar wel aanvullen, nodig is om de betrekkingen tussen de volkeren van de ganse wereld te vergemakkelijken, en om de sociale vooruitgang te bespoedigen.

Gezien het gebruik, in de ganse wereld, van ESPERANTO, de enige hulptaal die een merkwaardig succes oogstte, hopen wij dat de Verenigde Naties overal het gebruik ervan zullen bevorderen, bij voorbeeld door het onderricht ervan in de scholen, die over de vereiste leerkrachten beschikken, aan te moedigen en de invoering ervan in het toerisme, de internationale handel en correspondentie voor te stellen. »

Een kampanje werd door U.E.A. ingericht ten einde zoveel mogelijk individuele en groeps-ondertekeningen te verkrijgen ; in deze wedstrijd tussen de landen onderling neemt Duitsland voor het ogenblik de eerste plaats in, met 1.213,998 verklaringen ; Nederland heeft er 47.024 en België slechts 6.614 (16e plaats). Door de ondertekening van de V.J.H.C. komen wij op de 7e plaats, juist na Engeland (27.769). We moeten echter hoger op. We traden reeds in kontakt met verschillende organisaties. Kent U er misschien ook ? Gelieve onverwijld het adres mede te delen, en bewerk intussen zo mogelijk de Voorzitter en de sekretaris, die het verzoekschrift moeten ondertekenen. Intussen zijn de individuele ondertekeningen ook steeds welkom.

Het Bondsbestuur.

La Kongresa Fotografajo

Je la 17.30 ni reiris al la akceptejo, kie la angla gasto, *S-ano Mason Stuttard*, prelegos pri la funkciado de U.E.A.

Proksimume 60 personoj ĉeestis la interesan programon. La Prezidanto de F.L.E., *Dro T. Van Gindertaelen*, malfermis la kunsidon : bonveniginte la ĉeestantojn, li prezentis la preleganton kiel spertan lingviston, kiu krome funde konas la funkciadon de la internacia organizaĵo. Li substrekis la celon de la prelego : ĉar F.L.E. estis freŝdate akceptita kiel plenrajta nacia asocio en UEA, estis ja dezirinde ke ties celo kaj funkciado estu klare disvolvataj por la membroj. *S-ano Stuttard*, helpredaktoro de *ESPERANTO*, aŭtoro de diversaj originalaĵoj kaj tradukoj, pritraktis la iom sekan temon en tre interesa maniero ; per malmultaj vortoj li unue skizis la historion de U.E.A.-I.E.L.-U.E.A. ; li parolis pri la estraro, la komitato kaj ĝiaj tri kategorioj de komitatoj, pri la Centra Oficejo en *Rickmansworth*, kiel ĝi akiris la bienon, pri la malfacilaĵoj kiujn spertas la C.O. pro la valuta situacio de la diversaj aliĝintaj asocioj, malfacila-

Je la 10.30 h. la urbeŝtraro oficiale akceptis la kongreson en la Mezgrada Lernejo. La Prezidanto de L.K.K. prezentis la urbeŝtraron al la gekongresanoj per kelkaj enkondukaj vortoj kaj dankis ĝin por ĝiaj helpo kaj kunlaboro, precipe por la subvencio, malavare atribuita al la kongreskomitato. Poste *Sro Naesen*, urba skabeno, nome de la magistrato, salutis kaj bonvenigis la kongreson, esprimante la esperon ke ĝia vizito ne estos la lasta. Fine, la Prezidanto F.L.E. dankis la parolinton por liaj afablaj vortoj kaj koncize substrekis la idealistan kaj porpacan aspiron de la Esperantistoj.

Post la foriro de la Urbeŝtraro, *Dro Van Gindertaelen* malfermis la ĝeneralan jarkunvenon de F.L.E. Oficiale li komunikis la plej grandan novajon, la akcepton de F.L.E. en la sino de U.E.A. Ĉar ĉi tiu estas neŭtrala mondorganizaĵo, li ankoraŭ akcentis la neŭtralecon de F.L.E., klarigante per kelkaj vortoj la esencan de vera neŭtraleco, facile realigebla se ĉiuj celas sur la Esperantokampo nur la instruon de kaj la propa-

OBSERVOJ

LA STUDANTO

Babilado

INSIDE.

Mi estis homo prudenta, saga kaj singarda. Aŭdaculojn mi ne admiris kaj avidajn vojaĝojn mi konsideris planitaj vivatencoj. Konsideris, ĉar... mi flugos al Malmö! Apenaŭ kredeble, sed en Flandra Ligo estas tiom diablaj logantoj...

Mi ricevis unuan cirkuleron laŭdantan la komforton, la tempoŝparon kaj la malaltan prezon de vojaĝo per speciala aviadilo al nia internacia kongreso. Kun malestimo mi ŝovis ĝin flanken: mi ne estas «flying fool»!

Duĉ cirkulero atingis min. Ĝi donis kompletajn informojn kaj atentigis ke la pasageroj ĝuos asekuron de 5.000 pundoj sterlingaj. Mi pretas morti por malpli, kondiĉe ke mi povu rekomenci...

Sed la tertaj organizantoj sieĝis min per insidaj rimedoj, kaj mi ricevis trian cirkuleron. Verdire ĝi ne estis cirkulero, sed foto de ĉarma, uniforme vestita knabino: nia «air-hostess»! Tiam, sed nur tiam, cedis la malforta

PIK.

ESPERANTO IN DE FRANSE JEUGDHERBERGEN.

De Jeugdherbergcentrale van Frankrijk heeft besloten officieel gebruik te maken van de internationale taal. Voornamelijk voor praktische mededelingen in de jeugdherbergen die in Frankrijk zo talrijk de internationale jeugd ten dienste staan.

OOK IN VLAANDEREN.

Ook bij ons begint de Jeugdherbergcentrale belang te stellen in Esperanto. In haar tijdschrift «De Trekker» verschijnt nu vrijwel geregeld een Esperanto-rubriek en in een kaderkursus van de V.J.H.C. staat het probleem der internationale taal op het programma.

VERHEUGEND

is het vast te stellen dat in een zo'n uitstekend milieu aandacht aan onze zaak wordt besteed. Verwonderlijk is dit geenszins, gezien door de talrijke deelnemers aan de internationale JH-Conferentie en Wereld-Trekker-Ronde verleden jaar te Blaricum de taalhinder aan de lijve werd gevoeld. Blaricum was gewis een toppunt in de JH-beweging, maar toch kon het beter. Eens dat Esperanto voor goed burgerrecht zal hebben verkregen in de Jeugdherbergorganisaties van alle landen, zal het doel van deze prachtige beweging (toenadering tussen jeugdigen van verschillende nationaliteiten) volledig kunnen worden bereikt.

ESPERANTO IN DE ZWITSERSE RADIO.

Elke Dinsdag en Donderdag te 19.05 uur MET wordt door de Zwitserse Radio in Esperanto uitgezonden. De uitzendingen gaan over volgende golflengten: 25,61 en 48,66 m. Volledige programma's zijn verkrijgbaar bij Kurzwelldienst (Schweiz. Rundsruch-Gesellschaft), Bern, Neuengasse 30.

ESPERANTO IN DUITSLAND.

Reeds 2500 deelnemers hebben zich gemeld voor het eerste naoorlogse kongres van de Duitse Esperantisten-Bond. Hieronder meer dan 300 buitenlanders van 15 nationaliteiten. De akademische zitting wordt gehouden in de aula der Universiteit, de overige pleno-vergaderingen in de Kongreszaal van het Deutsche Museum. Na het kongres organiseert de Duitse Esperantistenjeugd een groot jeugdkamp te Garmisch Partenkirchen in de Alpen.

DIT KONGRES

wil een getuigenis zijn van de vredeswil van het Duitse volk. De Duitse Esperantisten zijn er van bewust dat zij hierin voortrekkers dienen te zijn. Daarom wordt met grote belangstelling en met spanning zelf naar dit kongres uitgekeken door al de Esperantisten en aanhangers van een duurzame vrede. In ons volgend nummer komen we uitvoeriger terug op dit toppunt in de Esperanto-geweging waarin ook een Bestuurslid van de Vlaamse Esperanto-Bond zal deelnemen.

EEN ANDER KONGRES.

dit van de Wereld-Bond U.E.A. te Malmö (Zweden) met reeds 1300 ingeschreven uit 30 landen, toont de stijgende belangstelling van de officiële Instanties aan. De Zweedse Regering steunt het Kongres met 10.000 kronen (buiten 5.000 kr. voor E. cursussen aan Onderwijzers); het Gemeentebestuur Malmö schenkt 3.000 kr. voor het Kongresbal, een kosteloos theemaal bij de ontvangst der kongresleden en kosteloos vervoer op tram en autobus, tijdens de kongresweek (31.7.48-7.8.48)!

DE ONTLEDING VAN DE ZIN.

Een volledige zin bestaat minstens uit twee elementen, die ieder een eigen, goed onderscheiden rol te vervullen hebben: het ene element noemt de handeling en het andere noemt de persoon, het dier, of de zaak, die de handeling verricht.

In de zin: 1) Oom schrijft, drukt het woord «schrijft» de handeling uit, en «oom» is de persoon, die de handeling verricht.

In: 2) De hond blaft, drukt «blaft» de handeling uit en «de hond» is het dier, dat de handeling verricht.

Eveneens in: 3) Het water kookt, drukt «kookt» de handeling uit, terwijl «het water» de zaak is, die de handeling verricht.

Als we zo de zin uit elkaar nemen, om zijn delen afzonderlijk te beschouwen, dan ontleden we de zin. De persoon, het dier of de zaak, die de handeling verricht, noemt het onderwerp (subjekto) van de zin. Het woord, dat de handeling noemt, dus het woord dat zegt wat het onderwerp doet, heet het gezegde (predikato). Het is van het hoogste belang steeds die twee elementen te kunnen aanwijzen en uit elkaar houden.

Ziehier een middelste: Daar het gezegde het voornaamste deel van de zin is, zoeken we het eerst op. Het gezegde is het woord dat de handeling noemt, dus een werkwoord (voorlopig nog niets anders). In het Maart-nr. werd een middelste aangeduid, om in een tekst de werkwoorden te kunnen ontdekken.

In de vorige zinnen zijn die woorden respectievelijk: schrijft, blaft, kookt. Daarna vragen we, wie of wat die handeling verricht, door het woordje «wie» of «wat vóór het gevonden werkwoord (goed onthouden!) te plaatsen. Vb.: Wie schrijft, wat blaft, wat kookt? Het antwoord op onze vragen is het onderwerp van de respectievelijke zinnen: Oom, de hond, het water.

Gevraagd de zin: 4) De rode pioenen zullen bloeien, te ontleden. Het gezegde is: zullen bloeien (het werkw. staat in de toekomstige tijd, dus: vervoegd hulpwerkw. + onbepaalde wijs). — Vraag: Wat zullen bloeien? — Antwoord: De rode pioenen. Dus: De rode pioenen is onderwerp.

In de zin: 5) De kleine jongen sprong over het touw, is «sprong» het gezegde, en «de kleine jongen» het onderwerp, omdat het 't antwoord is op onze vraag: Wie sprong?

In Esperanto luiden de vorige zinnen:

- 1) La onklo skribas.
- 2) La hundo bojas.
- 3) La akvo bolas.
- 4) La ruĝaj peonioj floras.
- 5) La knabeto saltis trans la ŝnuron.

Om zinnen te ontleden (analizi) in Esperanto, gaan we op dezelfde wijze te werk: Vóór het gevonden gezegde, plaatsen we het woordje «kiu?» of «kio?». Als antwoord krijgen we het onderwerp. Vb.: Zin 1) Predikato: skribas. — Kiu skribas? La onklo: subjekto.

Zin 3) Predikato: bolas. — Kio bolas? — La akvo: subjekto. K.t.p.

Alle zinnen, waarin een onderwerp en een gezegde voorkomen, worden volzinnen genoemd. Onderwerp en gezegde zullen we de kern van de zin noemen. Zinnen 1,2,3 en 4 bestaan alleen uit een kern.

Zeer voornam:

In alle voorgaande zinnen bestaat het gezegde alleen uit een werkwoord, daarom wordt het ook werkwoordelijk gezegde genoemd.

In dezelfde zin kunnen wel meerdere gezegden (hier dus: werkwoorden) voorkomen, ook meerdere onderwerpen. Vb.: Vader trok zijn schoenen uit, stak zijn pantoffels aan nam de krant en las.

Gezegden: trok uit, stak aan, nam, las. — Onderwerp: Vader.

Els, Jan, Piet en Wim gaan naar school. — Gezegde: gaan. — Onderwerpen: Els, Jan, Piet, Wim.

Ontleed nu eens zelf: Moeder breid onder de lamp en vader rookt zijn pijp. Als een zin meer dan één werkwoord bevat, betekent dat niet altijd dat er verschillende gezegden zijn, want het gezegde kan ook wel eens uit twee of drie werkwoorden bestaan. (Hier mag echter niet verward met de toekomstige tijd, die in het Nederlands gevormd wordt door tussenkomst van het hulpwoord «zullen» De vertaling van zin 4 toont dat duidelijk aan: «floros»)

Vb:

- 6) Ik wil Esperanto leren.
- 7) Je mag niet weigeren; je moet komen.
- 8) Kon uw dochttertje fietsen?
- 9) Veel ouders moeten leren opvoeden.

De cursief gedrukte woorden vormen samen het gezegde. We merken dat slechts één werkwoord van elk gezegde de tijd uitdrukt (zin 7 bestaat uit twee volzinnen); terwijl de overige werkwoorden in de onbepaalde wijs staan.

Vb. Zin 6: Ik wil (teg. tijd) Esperanto leren (onbep. wijs).

Zin 9: Veel ouders moeten (teg. tijd)

leren (onbep. wijs) opvoeden (onbep. wijs).

De tijd kunnen we veranderen, doch de onbepaalde wijs blijft onveranderd. Vb.: Zin 7: Je zal niet mogen weigeren, je zal moeten komen. «Zal mogen» en «zal moeten»: toekomstige tijd; «weigeren» en «komen»: onbepaalde wijs.

In Esperanto luiden de zinnen 6 tot 9 (let op de uitgangen):

- 6) Mi volas lerni Esperanton.
- 7) Vi ne povas rifuzi; vi devas veni.
- 8) Ĉu via filineto scias bicikli?
- 9) Multaj gepatroj devas lerni eduki.

Opmerking: Soms ontmoeten we het woordje «te» vóór de onbepaalde wijs in het Nederlands. Het krijgt evenwel geen vertaling in Esperanto. Vb.: In plaats van te schrijven, leest hij. — Anstataŭ skribi, li legas.

Bronnen: Tra la Labirinto de la Grammatiko (Faulhaber); Plena Grammatiko de E-o (Kalocsay-Waringhien).

OEFENING 36 (10 punten).

Vertaal in Esperanto:

- 1) Vader en moeder gingen op reis en wij moeten thuis blijven.
- 2) Ik durfde hem niet te vragen, of hij geld nodig had.
- 3) Waarom wil hij geen Esperanto leren lezen, schrijven en spreken?
- 4) De dremes nam een groene appel, beet er in en trok een lelijk gezicht.
- 5) Zij konden niet laten te lachen, toen de clown de arena binnenstapte.
- 6) Dat komt er van! In 't vervolg leer je wel beter luisteren!
- 7) Je haar is goed gekamd, je kledij is fris; maar kan je beweren dat je handen net zijn?
- 8) Beloofde je niet mij een boek te schenken?
- 9) Met zulke argumenten kunnen wij geen vrede hebben.
- 10) Zo, ben je op wandel? En morgen vertel je de baas, dat je de hele dag gewerkt hebt, is 't niet?

In te zenden vóór 20-6-1948, aan het adres: V.E.B., Postbus 342, Brussel. Wie de verbeterde taak terugwenst, weze zo vriendelijk een postzegel in te sluiten.

Verbetering van Oefening 35.

1. De vragende zinnen in Esperanto:

- a) Ĉu li sciis, ke la patrino malsanas?
- b) Ĉu la angloj estas flegmaj?
- c) Ĉu la konvalo floras en majo?
- d) Ĉu la gepatroj fieras pri la konduto de sia unika infano?
- e) Ĉu vi pendigas la portreton sur la muron?

2. a) De correcte tekst:

Mi rememoras belan majotagon antaŭ tri jaroj: arboj floris, mil floroj ornamis la herbejojn, birdoj gaje kantis. La suno brilis sur helblua ĉielo, ridante, varmigante la teron, kun ĉio kio ĝermas, odoras kaj revas.

Lenjo, mia fratino, festis sian edziniĝon. Multaj gastoj venis, karavano moviĝis al nia preĝejo. Lenjo estis dudekjara, en floranta beleco, en feliĉo ridanta...

Kelkajn monatojn poste Lenjo vizitis nin. Ŝi estis pala kaj ne plu feliĉa: ŝia edzo estis drinkulo.

Kaj denove majo, denove feliĉego en la naturo.

Ree moviĝis karavano al la preĝejo. Lenjo estis en ĉerko...

Mi ne povas plue rakonti: mi ne plu vidas la vortojn, la literojn tra miaj okulvitroj...

(Laŭ A. Schneider kaj M. Carlsson)

b) Modelvertaling in het Nederlands:

Ik herinner me een schone Meidag, nu drie jaar geleden: bomen bloeiden, duizend bloemen versierden de grasvelden, vogels zongen lustig. Lachend schitterde de zon aan een helblauwe lucht, en verwarmde de aarde met al wat kiemt, geurt en droomt.

Mijn zus Lenjo vierde haar huwelijksfeest. Er kwamen veel gasten; een stoet begaf zich naar onze kerk. Lenjo was twintig jaar, in bloeiende schoonheid, in glimlachend geluk...

Enkele maanden later kwam Lenjo ons bezoeken. Ze was bleek en niet meer gelukkig: haar echtgenoot was een dronkaard.

En weer was 't Mei, weer grote vreugde in de naturo.

Weer trok een stoet naar de kerk. Lenjo in een lijkst...

In kan niet verder vertellen: door mijn bril zie ik noch de woorden noch de letters meer...

(Naar A. Schneider en M. Carlsson)

De Redactie antwoordt.

Over Oefening 34 (April-nr.)

- 1) Ĉi tiun vesperon (bepaling zonder voorzetsel); of ĉi vespere komencigos la E-kurso: os, omdat het feit slechts vanavond plaats grijpt; iĝ,

La kongresa estrarkunveno.

Vere memorinda kunsido! Nek ĉar ĝi tiel longe daŭris, nek pro la enviinda fideleco de la gemeĉlenanoj, kiuj atendis sian prezidanton ĉe la pordo ĝis lia liberigo — saĝne ili ne kapablis apetite mangi, sen li — sed pro la gravaj temoj pritrakitaj.

PREZIDIS: Dr. Van Gindertaelen.

ĈEESTIS: ĉiuj geestraranoj, escepte de Sinjoroj Cortvriendt, Vandevelde, Vol-ders kaj Fraŭlino De Cock.

La Prezidanto de la L.K.K. Dr. Couwenberg, klarigis kiajn malfacilaĵojn li spertis dum la organizado de la 13-a kongreso.

Ni jam travis 3 postmilitajn kongresojn, kies arangoj certe tute diferencis de kaj estis pli malfacilaj ol la antaŭmilitaj. Per tiuj spertoj ni kunmetos konsilaron, el kiuj la estontaj L.K.-Komitatoj profite ĉerpos.

Ni nepre kaptu la okazon oficiale esprimi la dankajn kaj gratulajn sentojn de F.L.L.E. al la L.K.K. kaj sekcio Blankenberge pro la sukcesa Kongreso.

La sekretario anoncis ke sekcio Gent akceptis la organizadon de la 14-a kongreso. La Kongreso mortis, Vivu la kongreso!

Sekvis longa diskutado pri nia kunlaboro kun U.E.A. Ni ja havas rajtojn kaj devojn. Ni deziras dediĉi apartan babiladon al tiu grava problemo, despli ĉar nia Ligo-centro ankoraŭ atendas kromajn oficialajn informojn de la U.E.A. oficejo. Dum tiuj pritraktoj funkciis kiel konsilanto, Sro Mooij, P.H., kiun ni ĉi tie dankas pro liaj klopodoj.

Ni jam petas ke ĉiuj liganoj, M.A. de U.E.A., sciigu al ni sian pretecon iĝi delegito, en lokoj kie ne ankoraŭ ekzistas delegito, aŭ iĝi fakedegito (indikante samtempe la fakon), tie, kie jam funkcias delegito. Nepre anoncu vin!

La estraro decidis ke la familiaj membroj ricevos la bultenon «De Esperantist»; ĝi estas tute redaktata en la Nederlanda lingvo kaj vere valora propagandilo por nia afero ĉe la instruistaro kaj en lernejoj. Tio instigu al pliaj aliĝoj kiel familia membro.

Cetere ni povas anonci intertraktaĵojn kun F.U.K.E. pri eventuala kunigo: la rezulton ni baldaŭ komunikos.

Via sekretario
Maertens Gr.

omdat «beginnen» hier intransitief is. — Wel: La instruisto komencos la kurson (transitief).

2) Multaj interesatoj aŭ interesigantoj venos. — *Interesato*: die geïnteresseerd wordt door iets. — *Interesiganto*: die belang in iets stelt. — Maar, *interesulo*: die interesseert (!); die belangstelling inboezemt(!)... Dus fout.

3) *Hol*: kavo of kavajo, hoewel het eerste de voorkeur heeft. — *Kuŝejo* en *loĝejo*, die respectievelijk *ligplaats* en *woonplaats* betekenen, zijn niet goed gekozen, want te vaag.

4) *En ia mezepoko* (met kleine letter!); *dum* is hier fout, want het Leenroerig Stelsel heerste niet *gedurende* gans de Middeleeuwen.

5) Si apogis sin kontraŭ la muron (richtings-n), doch «al la muro».

6) Venu ĉi tien (zie 5).

7) «Je koopt een krant voor me, je post deze brief...»: hier vindt het tweede geval van het gebruik van de toekomstige tijd zijn toepassing (zie April-nr.) Bijgevolg: «Vi aĉetos...» «Vi enpostigos». — «Aĉetu» en «enpostigu» zijn de vertaling respectievelijk van «koop» en «post».

Aan V.E.B., Gent: 1) Plenigi je, per, niet «de». 2) Beter: por tiel (kun)porti. 3) *Translogiĝi* in plaats van «forlogi». — Zie ook nog hierboven. — Toegekende punten: 8.

Aan M.Th.R., Brugge: 1) Deze: ĉi tiu of tiu ĉi; die: tiu. 2) La kurso komencigos (niet: okazos). 3) Leen: feŭdo (niet: vasalo!); vazal: vasalo (niet: vasalulo!) 4) Bloeien: flori; (groeien: kreski). 5) Jam tri jarojn. 6) Vi aĉetos gazeton. Zie ook nog de algemene opmerkingen. — Toegekende punten: 5,5. De overige «studantoj» kregen hun taak met persoonlijke nota's terug.

XIII-a KONGRESO F.I.L.E.

(daŭrigo de p. 1)

Flora», kiu ankaŭ estis la gastejo de la eksterurbaj kongresanoj. La varme- co ŝajne neniel influis la apetiton de la partoprenantoj (aŭ ĉu la menuo estis tiel loga kiel abunda?), ĉiukaze mal- graŭ regule funkcianta servado multe da tempo pasis antaŭ ol oni ekstaris por ĝui dum kelkaj horoj la belegan vete- ron sur la strando aŭ ie ajn.

Por la estraro de F.I.L.E. okazis es- trarkunsido je la 17.30 h. En la *Babila- do*, S-ano *Gr. Maertens* resumas por vi, en la sama numero F.E., la ĉefajn punk- tojn pritraktitajn.

La lasta punkto de la dimanĉa tagor- do estis la *Esperantista Kabaredo*, pri- zorgata de sekcio *Blankenberge* en la *Porinstruista Seminario*. En ĉi tiu bele- ga konstruaĵo, la Kongreso disponis tre taŭgan salomon kun bonega akustiko, kio nepre favoris la sukceson de la ampleksa programo.

La du antaŭaj postmilitaj kongresoj (*Brugge* kaj *Mechelen*) vere doloris nia per plaĉaj prezentadoj, kaj aŭdinte ke la juna sekcio «*Norda Steleto*» de *Blankenberge* mem prenis sur sin tiun par- ton de la kongresoprogramo, ni timis senluziigon! Kiel ŝanĝigis nia opinio, kiam ni forlasis la salomon! Oni pli kaj pli malfaciligas la taskon de la sekcioj, kiuj estonte devos aranĝi la kongreson! Laŭdi ĉiun kaj ĉion, en la apartaj pro- grameroj, rabus tro da loko. La muzik- talenta S-ino *Pintelon*, la artosentema S-ino *Vermeirsch* kaj la akompanistino S-ino *François* meritas specialan laŭdon, la unua por sia violonludado, la dua por la gvidado de la dancnumeroj, la tria por la lerta akompanado de la diversaj programeroj, la tria por la lerta akom- panado de la diversaj programeroj. Vere, ni ne povus ne gratuli la sekcion *Blankenberge* pro tiaj gvidantinoj kaj nia laŭdo neniel malpligras nian admiron por la maniero, laŭ kiu la loka junulargru- po «*Norda Steleto*» prezentis siajn nu- merojn. Tiel la kantaĵo kiel la dancado perfidis ne nur la intervenon de la gvi- dantinoj, sed krome la talentojn de la junaj gekantistoj kaj gedancistoj. Ankaŭ la geaktoroj indas ĉian laŭdon: ni ne aldonu adjektivojn, ĉar ja baldaŭ man- kus la necesaj superlativoj. Unuvorte, la oficiala programo streĉis la atenton de komenco ĝis fino, kaj, kvankam la

longa kaj varma aplaŭdo de la ĉeest- antoj konfirmis ke ili estis ĉarmataj kaj amuzataj la tutan vesperon, mi kre- das ke ni havas la rajton paroli en ĉies nomo, kaj akcente danki ĉi tie sekcion *Blankenberge* por ĉio, kion ĝi faris por sukcesigi la dimanĉan vesperon.

La lunda tago aŭtobusa ekskurso al *Damme* kaj *Zoute* logis la kongresanojn. Pli malpli precize la plena aŭtobusa fo- riris, unue al *Damme*, kie ni vizitis la ur- bodomon kaj la malnovan preĝejon; ties turoj ni surgrimpis, ne senpene, sed la ĝuo de la rava elvido ĉirkaŭe estis re- kompenco por la kuraĝuloj. Poste ni veturis al *Knokke*, kie ni havis la oka- zon tagmangi. Sekvis promenado al la marbordo, sed baldaŭ ni reveturis al *Blankenberge*. Kaj jen jam la adiaŭo en la akceptejo kie ni sentis dankemon por la bone prizorgita programo, lacecon pro dancado, veturado, promenado ktp. kaj restis sunbrunigintaj, kun la firma intenco partopreni la XIV-an Kongreson F.I.L.E. en *Gent* ankoraŭ pli grandnom- bre!

Vere, la pentekosta Esperantista fes- to jam pasis, kaj ni sopire rigardas al la fora estonteco por trovi la familian at- mosteron, la samideanan fervoron kaj kuraĝon kaj hardiĝon en nia senfina sed konsola batalo porpaca!

Kongresano

Postkongresa Komunikado

La XIII-a eniris la pasintecon! Res- tas al la Organiza Komitato, sincere dan- ki la sekciojn kaj reprezentantojn, ĉiujn partoprenintojn, kiuj per afablaj vortoj, gratuloj kaj kuraĝigaj prijuĝoj pruvis siajn simpatiojn kaj ŝaton.

La O.K. konscias ke sen ilia ĉeesto, bonvolo, fratiĝemo, ĝiaj klopodoj eĉ ne estus parte sukcesintaj krei koran inter- amikigan kongres-atmosferon. Dankon ankaŭ al la nederlandanoj, kiuj oportune aldonis internacian karakteron al nia landa kunveno. Tutspecialan dankon al la anglaj gastoj, ĝesinoroj *STUT- TARD*, kiuj, senlime sindonaj, montris kiel efektiviĝi kamaradecan spiriton.

Ĉu fine la O.K., kiu intencas kunme- ti memorigan kongres-albumeton, povas peti ke la kongresintoj havigu al sekcio *Blankenberge* interesajn fotojn pri la Kongreso? Anticipan dankon!

Kaj ĝis la XIV-a en *Gent*!

La Organiza Komitato.

LASTA LISTO DE ENSKRIBINTOJ.

- 81. S-ino W. E. P. GENESIS, Eindhoven, (Ned.); — 82. DHAENENS E., Oostende; — 83. S-ino M. DHAENENS, Oostende; — 84. DERCKX J.F.C.M., Bergen-op Zoom (Ned.); — 85. F-ino VAN SIELEGHEM I., Wendeine; — 86. F-ino SIMONIS Ph. M. A., Rotterdam (Ned.); — 87. F-ino VAN DEN BROECK E. M. P., Eindhoven (Ned.); — 88. DEBROUWERE G., Kortrijk; — 89. S-ino DEBROUWERE, Kortrijk; — 90. DE BROUWERE K., Kortrijk; — 91. F-ino DEBROUWERE L., Kortrijk; — 92. F-ino RETSIN G., Wendeine; — 93. F-ino WYDOODT A., Wendeine; — 94. VERCAMMEN L., Mechelen; — 95. S-ino O. VANNESTE, Oostende; — 96. VANTOURNHOUT W., Oostende; — 97. F-ino BALLIERE E., Oostende; — 98. F-ino PEETERS T., St. Gillis-Brussel; — 99. WOLTERS N. Almelo (Ned.); — 100. F-ino DE PRIL E., Wilrijk-Antwerpen; — 101. F-ino MAERTENS G., Assebroek; — 102. DE WINTER, Antwerpen; — 103. S-ino DE WINTER, Antwerpen; — 104. VANDERHAEGEN G., Gent; — 105. MORTELMANS, Gent; — 106. VANNESTE V., Gent; — 107. MOREL A., Gent; — 108. F-ino D'HAINAUT A., Gent; — 109. LINGIER E., Oostende; — 110. F-ino VAN RECHEM M., Zemmerzake; — 111. VERSTRAEL J., Den Haag (Ned.); — 112. F-ino SINTOBIN M., Lichtervelde; — 113. F-ino VAN LOOCK R., Lier; — 114. F-ino BERNAERTS A., Lier; — 115. PIOT F., Leuven; — 116. STRUBBE G., Blankenberge; — 117. F-ino POPELIER S., Blankenberge; — 118. MAKELBERGE E., Blankenberge; — 119. VERBRUGHE M., St. Kruis, Brugge; — 120. SAMYN P., Roeselare; — 121. F-ino RAMON, Brugge; — 122. NEIRINCKX, Aalst; — 123. TOUSSEYN C., Jabbeke.

Novajoj

Nieuwsjes

* *Tendumkomitato*: okaze de la 21-a SAT-Kongreso, la junulara Instanco de A.L.E. intencas organizi, la semajnon antaŭ ĝi, t.e. de la 24-a ĝis la 31-a de julio 1948, internacian junular-renkonti- ĝon en *Leersum* (Nederland), centro de naturbelajoj. Programo: ekskursoj, pro- menadoj, instruaj prelegoj. Kosto: 20 ned. guld. aŭ egalvaloraĵo. Informoj ĉe: Tendumkomitato, sekretario, H. Mit- tendorf Jr., Zeebrugedijk, 167, Amster- dam O. (Ned.)

* *Portugala Esperanto-Ligo*: Por eviti miskomprenojn pri sia starpunkto, P.E.L. komunikas ke « ĝi estas asociate supertendenco kaj bazigas sur la reci- proka respekto kaj toleremo de ideoj inter siaj geanoj, kiuj estas nepre egar- rajtaj... » « Ĝi angas al neniu el la nun ekzistantaj E-organizaĵoj, sed pretas kunlabori kun ĉiu el ili por krei tiamon- dan E-instancon, reprezentantan la tu- tan Esperantistaron ».

* *TJO, Internacia Junular-Kunveno en Groet* (Ned.): La I.J.K. estos organi- zata de la nederlanda sekcio *Groet* de la 3-a ĝis la 10-a-8-1948. Ĉiuj estas invita- taj: la situo de *Groet* meze de dunoj, apud la marbordo, la ekskursoj al *Alk- maar*, *Amsterdam*, *Volendam*, *Wadam* kaj la insuleto *Marken*, la interesa programo sendube montriĝos logaj! Detalaj infor- moj ĉe: Sro W. Bant, Wagemakersweg A. 154 a, *Groet* (Nederland).

* *TJO-DE: Denaska Esperantistaro* estis transprenita de *Tutmonda Junular-Organizo*; la sekretario, S-ino C. P. Weston, 27 Cecil Rd, *London-N.10*, An- glujo, plu funkcios en la kadro de TJO.

* *La Internacia Komerca Foiro de Budapeŝt*, kiu ankaŭ propagandas en Es- peranto, estis prokrastita de la 5-17 de majo ĝis 11-21 de junio 1948.

* En *Nordiska Kamrat-Tidningen*, or- gane de *Kamratringen* « kamaradorgani- zo de la nova tempo, kies membroj povas fariĝi kreskuloj kaj gejunuloj, kiu celas universalan(n) kamaradecan(n) per pe- sona kontakto inter ĉiuj antaŭencelantoj en ĉiuj landoj de la mondo », aperas an- kaŭ *Esperanto*-tekstoj.

La organizo disponas, por realigi siajn celojn leterservon, la diritan organon (presatan en pluraj lingvoj, i.a. en E) kaj prizorgas kamaradkunvenojn. La ja- ra kotizo estas unu dolaro aŭ egalvalora- ĵo. Adreso: *Kamratringen*, Box 721, *Stockholm*, I, Svedujo.

* *Chili*. Op het cursusprogramma 1948 van de *Universidad de Chile* komt in *Cursos Libres* voor onder nr. 106: *Inicia- cion al estudio del Esperanto* (Profs. Srs. René Garcia y Ambrosios Rabanales.).

* *Tcheco-slovakije*. Er verscheen over de stad *Kromeriz* een belangwekkend geïllustreerd prospectus in *Esperanto*, bi- zonder in verband met de viering van het honderdjarig bestaan van het plaat- selijk Parlement en de tentoonstelling die te dier gelegenheid wordt ingericht.

Alvoko por geinstruistoj!

La liganoj-geinstruistoj bonvolu tuĵ anonci sin ĉe la sekretario por la sta- rigo de *Flandra Komitato, paralele* al la *Valona Komitato, kiu celas la enkondu- kon de E. en la lernejoj. La valonaj sam- ideanoj afable petu informojn al Sro R. Lambert, rue du Prévôt, 2, Brussel.*

La Antverpena Stratpurigistino

Flandrujo, same kiel *Nederland*, estas fama pro la puremo de siaj loĝantoj. La nederlanda lingvo disponas ne malpli ol sepon da memstaraj vortoj, ebligantaj nuanci la eksteran purecon. Eĉ la baza vorto de la estetika konscio, «*beia*», es- tas uzata tiel por la aspekto de kolumo, kiel por tiu de pejzaĝo. (*) Sed la pu- reco de la stratoj bedaŭrinde neniam egalas tiun de la hejmoj...

esprimo, ke la edzo ne havas multan aŭtoritaton!

La lastaj «*purigaj sinjorinoj*» mala- peris antaŭ du jaroj post kiam ili, ne plu decaj en la moderna grandurbo, ek- funkciis malpli spektakle kiel purig- kaj senpolvig- istinoj enĉambraj...

«*Sic transit gloria mundi*». La sorto de la veturigistoj ne estis alla, ĉar ili sa- me malaperis antaŭ nelonge, tial ke la

(Nicaise de Keyser)

En la antaŭa jarcento la stratpuriga tasko fakte estis pli necesega ol nun pro la netaŭga pavimo kaj la monopo- lo de la... ĉevaloj. Tamen en *Antverpeno* kiel aliloke nur procedis pri ĝi, en la servo de entreprenisto (farmisto), la- boristoj, kelkfoje eĉ nebonfamaj, el la plej malriĉa tavolo de la loĝantaro.

Efektive tiu ŝajne malgrava tasko, nur plenumebla per mana laboro, ne estis loga en si mem kaj pro la hontigaj salaĵ- roj tiutempaj, ankaŭ ĉar intensa trafi- ko ne ankoraŭ malsekurigis la urbvo- jtojn, — rekrutigis por ĝi precipe mal- junuloj sed ankaŭ virinoj. La viroj ja neniam pridubis la purigan kompeten- tecon de siaj kunulinoj!

Nu, la antverpena humuro nomigis tiujn gelaboristojn laŭ la nomo de la entreprenisto, «*komizojn de Mintjens*», pro iliaj graciaj skribmovoj, kulminantaj en la «*punktoj*» kaj «*komoj*», kiujn ili per sia balailo firme premis kaj stre- kis sur la pavimon. Oni same promo- ciis la pompe disfloritajn purigistinojn per franca esprimo «*dames du ballet*» (balelistinoj) per facila vortludo laŭ la samsona «*balai*» (balailo). Eĉ fama ant- verpena pentristo *Nicaise de Keyser* (1813-1887) kiun inspiris ilia eleganteco, postlasis de unu el ili karakterizan de- segnaĵon. Li nome montras ŝin en kostu- mo kaj alta kapvesto de ĉirkaŭ 1850, kun eluzita balailo. La balailojn ili ja devis aĉeti proprakoste kaj la malpurecon de la stratoj kaŭzis — tion almenaŭ aser- tis de la burĝaro — la ŝparemo de la gepurigistoj!

Sufiĉe frue la progresema *Antverpeno* metis finon al la t.n. farmkontraktoj kaj starigis en 1862 aŭtonoman publi- kan purigan servon regie administratan. La regno de la virina elemento tamen plu daŭris. En la komenco de tiu ĉi jar- cento ŝi portis ankoraŭ blankan kufor kaj deposit la unua mondmilito nur... sian grizigintan hararon. Ĝis tiam ĉiu veturigisto en la ne ankoraŭ reorganizita kolekto de mastruma malpuraĵo estis akompanata de sia «*sinjorino*», kiu hel- pis lin, purigis ankaŭ la stratojn kaj... sorbrinkis tasojn da kafo sur la sojlo de simpatiantaj dommastrinoj. Sed en tempo de virina emancipado ili iom post iom lasis la balailon sur la strato al la viro kaj metis la sian hejme «*malan- taŭ la pordon*», kio aludas, laŭ la *flandra*

lastaj ĉevaloj iris la vojon de ĉiu karno.

Tiel la moderna progreso faligas vik- timojn. La purigado de la grandaj ur- boj eniris definitive science teknikan fazon en kiu la higienistoj kaj la in- ĝenieroj diros la decidan vorton.

Hector Vermuyten

(*) Cfr. J. Huizinga, — *Nederland's geestesmerk*.

DE PERS OVER ESPERANTO

Hieronder beknopt wat we over Es- peranto vonden in de dag- en weekbla- den gedurende de verlopen maand April 1948.

Een mededeling betreffende de K.L.M. die Esperanto gebruikt, werd gepubli- ceerd door «*Het Laatste Nieuws*» (27. 4) — «*De Nieuwe Gazet*» (28.4) — «*De Gentenaar*» (29.4) — «*Het Nieuws- blad*» en «*De Standaard*» (30.4). Zelf- de bladen en ook «*Het Nieuws van den Dag*» (14.4) gaven een mededeling no- pens Esperanto ten dienste der wereldli- teratuur. Op 20.4 geven «*Het Nieuws van den Dag*» en «*De Gentenaar*» een berichtje nopens de Britse Esperantisti- sche vereniging. Afzonderlijk noteerden we nog «*Het Handelsblad*» — «*De Zweep*» — «*De Unie*» Brussel — «*t Vrije Volksblad*», elk met een verschil- lend bericht over Esperanto bedrijvig- heid. Ten slotte nam «*De Gentenaar*» een volledig artikel over uit «*Flandra Esperantisto*» nl. «*Minister Naegelen over de wenselijkheid van een interna- tionale taal*». «*De Zondagochtend*» pu- bliceerde op 16.4 weer een interessante Esperanto-kroniek en in het Aprilnum- mer van «*De Trekker*» verschenen zelfs 2 artikels nopens Esperanto. Vermelden wij nog het advertentieblad «*De Bei- aard*» Brugge dat om de week over Es- peranto schreef. Voor wat de franstalige pers betreft noteerden wij «*Le Soir*» met 7 mededelingen, «*La Libre Belgique*» met 2, «*La Lanterne*», «*La Meuse*», «*L'Indépendance*», «*Avenir du Luxembourg*», «*La Dernière Heure*», «*Le Drapeau Rouge*», «*Le Matin*», «*Le Peuple*» en «*Les Nouvelles du Con- droz*», elk met een bericht. Voor het grootste deel zijn het aankondigingen van kongressen of vergaderingen. Het laatstvermelde blad maakt uitzonde- ring met een zeer uitgebreid artikel ge- titeld «*A propos de l'Esperanto — Evo- lution des langues*».

Samenvattend werd Esperanto 40 maal vermeld, 't zij 22 mededelingen in Ne- derlandstalige en 18 in franstalige dag- en weekbladen.

Plaatselijk Nieuws

V.E.B. Afdeling Antwerpen: Gewone afwikkeling van het voorziene programma, waaronder nochtans speciaal dient gememoreerd de spreekbeurt van Mej. Hofkens H. over F. Timmermans (10.5.48): spreekster bracht ons interessante beschouwingen over het leven van de auteur van *Pallietier* en gaf lezing van kenschetsende fragmenten uit zijn werk. Het programma van Juni werd als volgt vastgesteld: 7.6. Parolado Sro *Cortvriendt*; 14.6. Raporto pri la landa kongreso; 21.6. Kantvespero; 28.6. Ekzerca vespero.

V.E.B. Afdeling Brugge: Op 15.4.48 sprak onze ijverige propagandist, Gr. Maertens, over de propaganda binnen en buiten de afdeling, waarna aan grammaticale oefeningen werd gedaan. Op 17.4 woonden twee onzer leden het geslaagde feestje van afdeling Brussel bij. Op 18.4 werd de propaganda ingezet door het uitreiken van 1000 strooibriefjes met allerlei mededelingen over *Esperanto*. Op 22.4 werd een werkvergadering gehouden: grammatica, enigmojen en allerlei nieuwsjes uit de E. wereld. Op 29.4, kantvespero. Op 6.5 greep een gezellige bijeenkomst plaats.

V.E.B. Afdeling Mechelen: Regelmatige vergaderingen, waarop aangedrongen werd op de Amiko-verbod, de studie van *La Verda Koro* werd voortgezet en een begin werd gemaakt met de vertaling van een hoofdstuk uit *De Witte* van E. Claes.

Op 25.5.48, bracht dhr Willems, afdelingssecretaris verslag uit over het Kongres te Blankenberge, de afwerking van een hoofdstuk uit «De Witte» van Ernest Claes werd gepland voor het Juli-nummer F.E.L.

Niaj Esperanto-Enigmojen kun premioj

PREMION gajnis post n-roj 39-40: s-ro F. Roose, el Brugge.

Bonvolu noti, ke estonte la gajninto povos mem elekti sian premion (gis valoro de 50 fr.) inter la libroj livereblaj ĉe Flandra Esp. Instituto.

SOLVOJ.

N-ro 41. ŝelko, tilio, radio, placo, anaso, pasko, azeno, mangi, folio, punto, ekipi, avara, klaso, aveno, ŝpari, violo, pilko, atomo, klara, trabo, apogi.

Kia la semo, tia la rikolto. (Pr. 391).

N-ro 42. Horizontale 9 estis erare prezentata en la krado. Ĝi aspektu tia:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□

La solvo estos akceptata gis 20.6.1948.

N-ro 43. KRUCVORTENIGMO.

Horizontale. 1. Fiŝoj vivas en ĝi (R); membro. — 2. egale kiel aliaj. — 3. prefikso; povanta okazi (R). — 4. antaŭaranga konkuro laŭ difinitaj reguloj (R). — 5. prepozicio; mezuri la kvanton de iu medikamento (R); teksaĵo (R). — 6. persona pronomo; parto de domo (R). — 7. ĝi estas inter violono kaj violonĉelo (R); legomo kun manĝebla radikoj (R); kovri per alĝustigita tukoj, ekz. fotelon (R). — 8. advoki al supera tribunalo (R). — 9. tute senvalora (R); pronomo. — 10. interpunkcia signo (R). — 11. birdo (R); ripete kaj rapide svingi tien kaj reen (R).

Vertikale. 1. ĝi troviĝas ĉe komenco de letero (R); arbo (R). — 2. malsama (R); aktoro devas lerni ĝin (R); per ili oni povas grati (R). — 3. kaŭzi indignon al iu pro malbonekzemplaj agoj (R). — 5. subakvigis (R); tute certe. — 6. hele ruĝa materio el kiu oni faras juvelojn (R). — 7. sentanta maltrankvilon pri la fideleco de amata persono (R); arbo en varmaj landoj. — 9. konforma al la sento de la belo (R). — 10. ĝi ŝvebas en la aero (R); ŝmirajo (R); ĝi estas bezonata por skribi (R). — 11. dormigi (R); per ĝi oni levas pezajn objektojn (R).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
2	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
3	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
4	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
5	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
6	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
7	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
8	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
9	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
10	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
11	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□

N-ro 44: SEKRETA SKRIBO. Anstataŭigite la uzitajn literojn per la ĝustaj, vi trovos poemon.

Cezif fanula ri dilni fel doĵ lavuki dimhuka cezif ri domkla nirdilni um doi dimhlimpi caluka. Koa so wirpij fom zimtaf ga, noi cili kluvala domkla fom kladaf fel dimhay fanula ri dilni um cala.

Sendu la solvojn sur aparta folio al POSTBUS 342, BRUSSELS, antaŭ la 20.6.1948.

ANONCETOJ

Ĉiu vorto aŭ mallongigo: 0,75 bfr. Enpresigo kosta minimume 15 bfr. Unu int. respondkupono valoras 3 bfr.

Jus aperis bela slovak- kaj esperantlingva prospekto pri urbo Trencin. Gesamideanoj, vi ricevos ĝin senpage, poŝt-revene, se vi petos ĝin de: Slovaka-tour, loka grupo por vojaĝtrafiko, Trencin, CSR-Slovakujo.

Libertempado en verdstela rondo. Faka pionirado por libertempaj aferoj: Samcelanoj, skribu al EKO-centro Karlo Karger, (16) Driedof-Dillkreis, Germanio, USA-zono, aldonante afranko-rekompenco. La filatelista EKO-representantoj estas komisiotaj! Petu prospektojn!

Tutmonda Junulara Organizo, rondo ĉe Sniadecki Gimnazio, Pabianice, Partyzancka 56, Polujo, organizas grandan Esperanto-Ekspozicion en junio-julio 1948. Sendu amase ĉian propagandan materialon, kiu estos, se tio estas dezirata, resendita.

Dana karavano! aŭtobuso de 27 geesperantistoj iros de 2-13. de julio al Nederlando, Belgiujo kaj Parizo. Interŝanĝo de monservo tre deziras la karavangvidanto: S-ro L. Friis, Ingemannsvej 9, Aabyhoj Danlando.

Abonu la internacian monaton revuon «Espero Katolika»: ĝi estas la plej bona, malnova kaj legata katolika Esperanto-revuo. Pagu la jaran kotizon de 50 fr. per poŝtĉekkonto n° 4217.34 de A. BECKERS, Overpelt-Fabriek.

Postbus 342, Brusel
LEIDING: Dr. T. Van Gindertaelen. (Mechelen).
REDACTIELEDEN:
Dr. Couwenberg (Blankenberge) — Drs. F. Roose (Brugge) — Drs. E. Symoens (Elisabethstad) — F. C. Ridwit (Antwerpen) — H. Vermuyten (Antwerpen) — E. Cortvriendt (Brussel) — Gr. Maertens (Brugge) — Verda. — F. Piot (Leuven).
KOPIJ: Uiterlijk de 15-de van de maand bij de Redactie!

Cerri-Esperanto-Servo

SOLIDARECU

kun samideano malsanigita de sururbaj bombardadoj!

Li anoncas proksiman aperon de

Libro por korespondemuloj

Luksa aspekto — Malgranda 16° formato — Utilega dum tutjaro-Inklinaj kaj profesiaj adreslistoj.

Esperanto-Entreprenejoj — E.-Grupoj — Korespondemul(in)oj — Junuloj kaj skoltoj tuj

ENPRESU ANONCETON

Vi ricevos senpage unu ekzempleron!!!

Dulinia anonceto (90 signoj aŭ spacoj). prk.7 — Pliaj linioj (45 signoj aŭ spacoj), po prk.3.

Prezo de unu ekzemplero post apero, prk. 6

Perantoj dezirataj: ili rajtas rabaton! Adreso:

CORRADO CERRI, Ins., Dro

Cerri-Esperanto-Servo

Casella Postale, 89 Varese (Italiujo)

La sama servo krome:
1) kolektas ĉiujn opiniojn de Eminentuloj el ĉiuj landoj, opiniojn pri E.!
Direktu vin al ĝi por akiri la necesajn informojn.
2) serĉas ĉiujn interesatojn pri Homeopatio: ĉiuj koncernatoj estas petataj direkti sin al la dirita servo, por pere de Esperanto akiri seriozan kaj gravan enketon!

DEVENO & VIVO

DE LA LINGVO ESPERANTO

originale verkis: Petro Stojan

7.
Tia heredado, konsciata aŭ senkonscia, normale aperas ĉe la grandaj inventintoj & eltrovistoj. La eltrovo de Ameriko okazis ĉe la fino de la ĉeno, kiun komencis Fenicioj (Kartagenanoj), daŭrigis la aŭtoroj de la Atlantida legendo, kaj la vojaĝo de Erik(skandinaviano) kvar jarcentojn antaŭ Koumbo. La astronomia graviteco, matematike pruvita de Newton, estis nur la fino de la ĉeno, kiun komencis antikvaj ĉiel esploristoj, daŭrigis Kopernik, Brahe, Keplero & finpretigis Hook, samtempano de Newton. Nesciencaj libretoj pri Esperanto-deveno montras la genecon de Zamenhof en tio, ke li unua & sola kreis la mondlingvon. Nun ni vidas, male, ke la grundo por mondlingvo estis jam preta 20-30 jarojn antaŭ li, ke la spirita heredado okazis ĉe li same normale kiel ĉe antaŭaj aŭtoroj.

Tiel ni konstatas, ke la idea ĉeno intime kunligis ĉiujn nomitajn pensulojn de Lull ĝis Leibniz & de Leibniz ĝis Zamenhof, kvazaŭ idojn, generacie sinsekvantajn, en unu granda dinastio de la regno idea. Ĉiam retroen irante ni trovas sammaniere ke Lull heredis el la filozotio de Plato, ke Plato heredis el la Pitagorismo, kiu siavice heredis el Hinda & Zenda alt-scienco, produkto de la blank-rasa spirito... naskita en virg-arbaroj de Dono, Dniepro, Niemeno... Zamenhof do fermis la grandan ciklon de la prahistoria civilizacio — en la sama regiono kie ĝi pratempe elgermis. La mistera mita serpento «Uroboro» mordis sian voston.

DUA PARTO

ZAMENHOFA LINGVO

En decembro 1878 la deknaŭjara liceano L. L. Zamenhof festis, kun siaj samklasanoj, la naskiĝon de la «Lingvo Universala», kies specimeno famiĝis dank' al la Zamenhofa letero al N. Borovko (Odessa), publikita nur en 1896:

«Malamikete de las nacjes kado, kado, jam temp esta,

La tot homoze in familje komunigare so deba».
(Malamikete de la nacioj falu, falu... tuta homaro unuigi devas).

En 1937 la lituva pastro Dombrovski (esperantisto de 1887) ricevis de la familio Zamenhof detal-memorajojn pri la unua tempo, inter kiuj estas atentinda la sciigo, ke la patro de Zamenhof estis kontraŭ la mondlingva laboro de sia filo, kies kajarojn li kolere detruadis... Sed la filo, obstina & pacienca, denove skribis alian kajeron, kiu post kelkaj monatoj ree estis detruata de la patro, kaj la filo denove rekomencadis. Admirinda favoro de la sorto kiu tiel igis la junan Zamenhof ĉiam pli kaj pli perfektigi la lingvon, jam en la proceso de la cerba rememorado & refoje skribado, neeviteble kun plibonigoj!

Dum la student-jaroj, en Moskvo, la juna Zamenhof daŭrigis, en liber-horoj, la konstruadon de sia lingvo, kies resumo troviĝis en la kajero titolita: «Lingvo Universala, t.e. grammatiko e verbioso laul trema redakto del anno 1881». En ĝi la ruslingva grammatiko jam proksimiĝas al tiu, kiu aperos en 1887. Jen la specimeno: «Mo bella princino il sonto vida' ko z'uojs malses'aj e palaj, sul dillo, sul verda no koe sida' il armoj amizaj e kalaj...»

Depost 1879, pro la mokado de la kamaradoj, la juna

studento Zamenhof laboris kaŝe, al neniu konfesante sian mondlingvan laboron, kaj tiu kaŝado suferigis lian solecan animon, kiu havis ja naturan bezonon je geamikado, sur la idea bazo. Tial, en societo li sin sentis ree sola, izola, kaj li baldaŭ reiradis hejmen, kie — en poezietoj — li elverŝadis siajn malgajajn sentojn & revojn. Jen unu el tiaj versupecoj, verkitaj inter 1883 & 1885:

«Mia penso kaj turmento,
kaj doloroj kaj esperoj!
Kiom de mi en silento
al vi iris jam oferoj!
Kion havis mi plej karan
— la jenecon — mi ploranta
metis mem sur la altaron
de la devo ordonanta!
Fajron sentas mi interne,
vivi ankaŭ mi deziras.
io pelas min eterne,
se mi al gajuloj iras...
Se ne plaĉas al la sorto
mia peno kaj laboro —
venu tuj al mi la morto,
en espero — sen doloro!»

Pri la grava tempo 1879 — 1885 li mem skribis al Borovko: «Dum ses jaroj mi laboris, perfektigante kaj provante la lingvon — kaj mi havis sufiĉe da laboro, kvankam en la jaro 1878 al mi jam ŝajnis, ke la lingvo estas tute preta. Mi multe tradukadis en mian lingvon, skribis en ĝi verkojn originalajn, kaj vastaj provoj montris al mi, ke tio, kio ŝajnis al mi tute preta teorie, estis ankoraŭ ne preta praktike. Multon mi devis ĉirkaŭhaki, anstataŭigi, korekti kaj radikale transformi... Ankoraŭ unu ĉirkonstanco igis min prokrasti mian publikan eliron kun la lingvo... la neŭtrala lingvo ne povos havi estontecon ĝis tiam, kiam ĝia utileco fariĝos por ĉiu aparta persono sendependa de tio, ĉu la lingvo jam estas akceptita de la mondo aŭ ne. Pri tiu problemo mi longe pensadis. Fine la sekretaj alfabetoj... kondukis min al la penso aranĝi ankaŭ mian lingvon en maniero de «ŝlosilo», kiu — enhavante en si la tutan vortaron... kaj ankaŭ la tutan grammatikon en la formo de apartaj... elementoj, alfabeto ordigitaj... kio donus la eblon eĉ al nelerninta persono tuj kompreni ia esperanto-leteron... Mi finis la universitaton, kaj komencis mian medicinan praktikon... tiam mi ekpensis pri la publika eliro...»

Nun, post la sciigo, venintaj de la Zamenhofa familio, akorde kun liaj malnovaj leteroj, ni scias ke la manuskripto de la «Unua Libro» estis preta jam en 1885. Dum du jaroj Zamenhof vane serĉis eldoniston. En 1887 li edziĝis kun fraŭlino Klara Zibernik, kaj ŝia patro — favora al la mondlingvo — helpis sian bofilon per konsilo & per mono. Tiel povis aperi en 1887 la unua lernolibro. Dum du jaroj, kiuj sekvis, ĝis la fino de 1889, li elspezis tutan sian disponeblan monon por eldoni dekon da libretoj en kaj pri Esperanto, dissendi parton de ili senpage, kaj pagi gazet-anoncojn. Jen, tradukita peco el tia anonco, presita en la rusa

semajna ilustrita revuo «Niva» (novembro 1888): «Tutmonda Lingvo Esperanto. — Depost plej antikva tempo la tuthomara lingvo estas la amata ideo de revantaj idealistoj. Do ni ne parolis pri la grandega rolo, kiun povus ludi por la homaro la adopto de unu komuna internacia lingvo. Kiu eĉ unufoje pripensis tiun ĉi ideon, tiu certe konsentos ke neniam otero devus nin timigi, kondiĉe ke per ĝi ni povus atingi la tutmondan lingvon, kaj ke estas ĉies devo — laŭeble helpi al la realigo de tiu tradicia revo de la homaro. Lingvo Internacia, proponita de D-ro Esperanto, estis publikigita je la fino de 1887, kaj en mallonga tempo altiris multajn adeptojn, kies nombro kreskas ĉiuhore. Tiu lingvo estas tre belsona, treege facila, kaj permesas interkompreniĝi al iu ajn nacio. Pri tiu lingvo Esperantista nun estas proponata la TUTMONDA VOĈDONADO, en kiu povas partopreni ĉiu. Ju pli multaj personoj pri tio voĉdonas, des pli rapide efektiviĝos la tradicia sankta revo de la homaro...» (— Poste la anonco parolis pri la lernolibroj & legolibroj aĉeteblaj ĉe la aŭtoro: D-ro L. L. Zamenhof, Przejad 9, Varŝava.)

Tiu grandspaca anonco en 50 linioj, aperinta dufoje en la populara semajna revuo kun 100.000 abonantoj kaj almenaŭ 500.000 legantoj, havis la fortan efikon: ĝi altiris milojn da rusoj & da ruslingvanoj, kaj formis la unuan generacion de la Esperantistoj, kiuj tuj ellernis & ekuzis la novan lingvon.

Je la fino de 1888, en la «Aldono al la Dua Libro» (verkita nur en Esperanto) la aŭtoro invitas slajn adeptojn al la komuna laboro por Esperanto, ne atendante ke iu internacia sciencul-kongreso esploros, plibonigos, aŭ sankciigos la lingvon... ĉar eble tia kongreso neniam efektiviĝos. Poste Zamenhof daŭrigas jene:

«Por ke la lingvo povu regule, unuforme kaj unuvoje progresadi malgraŭ la disjetita laboro de malsamaj personoj en malsamaj lokoj de la tuta mondo, oni devas krei komunan fundamenton... (kiu estu) mia unua libro, kiu havas en si la tutan grammatikon kaj sufiĉe grandan nombron da vortoj... Cio cetera devas esti kreata de la homa societo... Se ia vorto ne estas trovata en la vortaro kiun mi eldonis, kaj oni ĝin ne povas fari mem laŭ la reguloj de la vortfarado... tiam ĉiu povas krei tiun vorton laŭ sia persona plaĉo... Mia rolo nun estas finita, kaj mia persono tute foriras de la sceno... Ĉion, kion mi de nun faros aŭ skribos, mi ĝin ĉion faros jam kiel simpla privata amiko de la lingvo internacia, havante nek pli da kompetenteco, nek pli da moralaj aŭ materiaj privilegioj, ol ĉiu alia. La verkoj, kiujn mi eldonos persone, ne devas havi pli da kompetenteco ol la verkoj de ĉiu alia... tion postulas la interesoj de la afero (esperanta), kiu alie ne povus regule kaj rapide vastiĝi kaj ĉiam estus en dependo de unu persono kun liaj eraroj.»

Tiu stranga deklaro devus nin mirigi, se ni ne komprenus ĝin kiel momentan malfortecon, sekvon de troa cerba laboro & nerva streĉo de la lastaj du jaroj. Aldoniĝis krome la malsukceso de la tutmonda voĉdonado, organizita de Zamenhof jene. Ĉiu aĉetanto de lia «Unua Libro» 1887 — (prezo 65 centimoj, afrankite) havis, kiel adepto, la rajton voĉdoni por la tutmonda adopto de la lingvo.

(Daŭrigota)

Verantw. uitgever: Vlaamse Esperantisten-Bond, Postbus 342, Brussel. — Drukkerij: J. Van Laer, Oude Vaartstraat 110, Turnhout